

Ranking miast

ZDJĘCIA: EBERF

wprost

Najlepsi są wszechstronni

Przyjazność dla mieszkańców, otwartość na biznes, ale i racjonalne gospodarowanie finansami – takie były główne kryteria pierwszego rankingu miast tygodnika „Wprost”.

Cezary Adamczyk

Gdańsk jest liderem naszego rankingu. U podstaw jego sukcesu leży dbałość o finanse

To była nietypowa wizyta – 7 września Gdańsk odwiedziła grupa olsztyńskich samorządowców, na czele z jednym z zastępców prezydenta, aby podpatrzyć, jak stolica Pomorza rozwija ruch rowerowy. Przyjechali, ponieważ Gdańsk jest liderem w rozwoju ruchu rowerowego. Ale stolica Pomorza wyróżnia się nie tylko na rowerowej mapie kraju. Gdańsk zwyciężył w pierwszej edycji

rankingu miast tygodnika „Wprost”, plasując się wysoko w kluczowych kategoriach konkursowych. Ranking premiował te ośrodki, które rozwijają się w sposób zrównoważony i zaspokajają różne potrzeby mieszkańców.

Podstawą są zdrowe finanse. Gdańsk systematycznie zwiększa dochody, które w 2015 r. roku osiągnęły 3,8 tys. zł na mieszkańca. Warto zwrócić uwagę, że udział środków z Unii Europejskiej w dochodach utrzymuje się na kilkunastoprocentowym poziomie. Pod tym względem znajduje się

w ścisłej czołówce polskich miast. Przeciętny udział pieniędzy z UE w dochodach miast nie przekracza 8 proc.

Gdańsk może też pochwalić się pokaźną nadwyżką operacyjną, czyli nadwyżką dochodów bieżących nad wydatkami. Pod tym względem znajduje się na trzecim miejscu po Warszawie i Poznaniu. Gdańsk plasuje się również wysoko pod względem jakości życia mieszkańców i przyjazności dla biznesu, o czym świadczy najlepiej niskie bezrobocie (5,9 proc. na koniec lipca wobec

8,6 proc. w kraju) i nowo rejestrowane firmy.

Na drugim miejscu, choć o włos przed stolicą, znalazły się Gliwice, które otrzymały bardzo wysokie noty za dbałość o swoje finanse. Pod tym względem wyprzedził je tylko Sopot, który najlepiej gospodaruje swoimi zasobami. Dochody własne Gliwic zwiększyły się w ciągu roku o ponad 17 proc. do przeszło 4,1 tys. zł na mieszkańca, co oznacza, że jest to jedno z najbogatszych polskich miast. Mocną pozycją są inwestycje wspierane w znacznym stopniu przez środki unijne. Dość powiedzieć, że dochody z UE w przeliczeniu na mieszkańca sięgnęły 1,3 tys. zł, co jest wynikiem drugim po Olsztynie. Gliwice znajdują się też w ścisłej czołówce, jeśli chodzi o wydatki na transport, co jest istotne nie tylko dla mieszkańców, ale też dla lokalnego biznesu. Dla potencjalnych inwestorów ważne jest również to, że ponad 90 proc. powierzchni objęte jest obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. Miasto może się też pochwalić niskim bezrobociem oraz niskim poziomem zadłużenia. Dba o to prezydent Zygmunt Frankiewicz, najdłużej urzędujący prezydent miasta w Polsce (piastuje swój urząd od 1993 r.). Obecnie jest również prezesem Związku Miast Polskich.

Stolica, choć pod względem zamożności najbogatsza, uplasowała się na trzecim miejscu. Wyróżniła się atrakcyjnością dla biznesu (trzecia pozycja) i dbałością o finanse (siódma). Pod względem jakości życia znalazła się na dziesiątym miejscu.

DLA LUDZI I DLA BIZNESU

Najlepszym miastem do życia w naszym zestawieniu okazał się Białystok. Mieszkańcy mają do dyspozycji jedną z największych wśród polskich miast liczbę przychodni lekarskich. Miasto może się pochwalić ponad 100-kilometrową siecią ścieżek rowerowych i znacznym udziałem terenów zielonych. Białystok znalazł się również w pierwszej dziesiątce ośrodków z najlepszymi wynikami egzaminów gimnazjalnych. Warto wspomnieć, że mieszkańcy, jak na polskie realia, mają spory wpływ na tworzenie budżetu. Budżet partycypacyjny obejmuje 0,81 proc. całego budżetu (średnia dla miast wynosi ok. 0,6 proc). Białystok okazał się też najlepszym polskim miastem do życia według Eurobarometru, opracowanego przez Komisję Europejską. 96 proc. mieszkańców miasta zadeklarowało wysoki stopień satysfakcji z życia.

Z kolei Kraków okazał się w naszym zestawieniu najlepszym miastem dla biznesu. Znajduje się w ścisłej czołówce nie tylko, jeśli chodzi o liczbę nowo rejestrowanych firm, ale też dynamikę ich tworzenia. Warto też dodać, że Kraków jest jednym z najchętniej wybieranych miast przez przedsiębiorstwa z sektora kreatywnego, czyli łączącego kulturę z technologiami. Niewątpliwie magnesem dla nich jest potężne zaplecze akademickie Krakowa. Warto dodać, że stolica Małopolski w raporcie „2015 Tholons Top 100 Outsourcing Destinations” zajęła dziewiąte miejsce wśród najatrakcyjniejszych miast na świecie dla sektora outsourcingu. Jest też najlepszym miastem do tego typu inwestycji w Europie.

SPADAJĄ INWESTYCJE

Tyle o laureatach, natomiast jeśli idzie o wnioski przekrojowe, to analiza sprawozdań finansowych samorządów pokazuje zastój w inwestycjach. O ile jeszcze w 2014 r. wydatki majątkowe w miastach rosły w tempie ok. 5 proc., o tyle w 2015 r. mieliśmy spadek o ok. 10 proc. Z zebranych przez nas danych wynika, że średni poziom wydatków majątkowych nieznacznie przekroczył 870 zł na mieszkańca. Po części wynika to z coraz mniejszych środków pozyskiwanych z Unii Europejskiej, które w ubiegłym roku zmniejszyły się o ponad 11 proc. w przeliczeniu na mieszkańca.

Niemniej jednak zastój w inwestycjach może być spowodowany ostrożnością samorządowców związaną między innymi z określeniem przyszłych wpływów, np. z podatku PIT (w 2016 r. udział gmin to 37,79 proc.). Ewentualne podwyższenie kwoty wolnej od podatku może bowiem zmniejszyć strumień pieniędzy. W efekcie niektórzy samorządowcy wolą zatrzymać nadwyżki operacyjne na przyszłe inwestycje czy jako wkład własny na projekty unijne.

– Uważam, że po spowolnieniu widocznym w latach 2014–2015 inwestycje będą jednak rosły. Zapotrzebowanie w skali kraju jest wciąż duże – w krajach rozwijających się inwestycje publiczne stanowią ok. 20 proc. PKB, w Polsce to obecnie 5–6 proc. Szansą jest rozwój formuły partnerstwa publiczno-prywatnego – ocenia Ewa Jakubczyk-Ćały, prezes firmy doradczej i audytorskiej PKF Consult.

Ministerstwo Rozwoju przygotowuje program rozwoju partnerstwa publiczno-prywatnego. Jego realizacja może doprowadzić do zwiększenia inwestycji publicznych – do tej pory jedną z głównych barier rozwoju PPP był brak klarownej i skoordynowanej polityki w tym obszarze.

O gospodarności samorządowców najlepiej świadczy to, że spośród 66 miast na prawach powiatu zdecydowana większość rozwijała się szybciej niż przed rokiem. W 54 miastach dochody wzrosły, w tym najbardziej w Jastrzębiu-Zdroju (30 proc.) i Wałbrzychu (20 proc.). To ostatnie jednak rozwijało się głównie na kredyt. Dość powiedzieć, że relacja zobowiązań miasta do dochodów przekroczyła 95 proc., co jest najwyższym wskaźnikiem wśród wszystkich miast. <

© Wszelkie prawa zastrzeżone

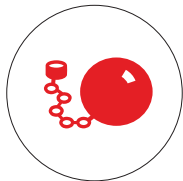
RANKING MIAST NA PRAWACH POWIATU

POZ.	MIASTO WOJEWÓDZTWO	LICZBA PUNKTÓW
1	GDĄSK POMORSKIE	21,82
2	GLIWICE ŚLĄSKIE	21,34
3	WARSZAWA MAZOWIECKIE	21,33
4	OLSZTYN WARMIŃSKO-MAZURSKIE	20,55
5	KRAKÓW MAŁOPOLSKIE	20,36
6	KATOWICE ŚLĄSKIE	19,97
7	POZNAŃ WIELKOPOLSKIE	19,84
8	TYCHY ŚLĄSKIE	19,56
9	DĄBROWA GÓRNICZA ŚLĄSKIE	19,22
10	RZESZÓW PODKARPACKIE	19,05
11	GDYNIA POMORSKIE	18,95
12	TARNÓW MAŁOPOLSKIE	18,58
13	SZCZECIN ZACHODNIOPOMORSKIE	18,48
14	ŚWINOUJŚCIE ZACHODNIOPOMORSKIE	18,10
15	JAWORZNO ŚLĄSKIE	18,07
16	LUBLIN LUBELSKIE	17,38
17	OPOLE OPOLSKIE	17,08
18	TORUŃ KUJAWSKO-POMORSKIE	16,90
19	BIAŁYSTOK PODLASKIE	16,86
20	RYBNIK ŚLĄSKIE	16,48

Jak powstało zestawienie

Na poprzednich stronach prezentujemy ranking główny, a na sąsiedniej stronie trzy rankingi cząstkowe, które się na niego złożyły, oraz wybrane statystyki. Wszystkie można znaleźć na: wprost.pl i rankingi.wprost.pl. W zestawieniu uwzględniono 66 miast na prawach powiatu. Zostało ono opracowane na podstawie danych Ministerstwa Finansów, GUS oraz ankiet nadesłanych przez poszczególne miasta. Pod uwagę wzięliśmy dochody własne i nakłady inwestycyjne na jednego mieszkańca w dwóch ostatnich latach. Ważnym kryterium było też zadłużenie. Dodatkowo sprawdziliśmy, jak samorządy radziły sobie z pozyskiwaniem środków unijnych. Analizie poddane zostały również wydatki na transport, środowisko i kulturę. Sprawdziliśmy też poziom bezrobocia, liczbę nowych podmiotów gospodarczych, wydanych pozwoleń na budowę oraz plany zagospodarowania przestrzennego. Uwzględniony został poziom bezpieczeństwa oraz liczba miejsc w przedszkolach i przychodni lekarskich. Pod uwagę wzięliśmy też długość ścieżek rowerowych, udział terenów zieleni w powierzchni ogółem. Dodatkowo w ankietach rozesyłanych do miast znalazły się pytania o wyniki egzaminów gimnazjalnych, budżet partycypacyjny, liczbę świadczonych e-usług w urzędzie miasta, procent spraw załatwianych drogą elektroniczną w urzędzie, liczbę hotspotów utworzonych przez urząd miasta. Pytaliśmy też o ekologię oraz udogodnienia dla niepełnosprawnych. Każdy parametr miał określoną wagę. Kryteria zostały zgrupowane w trzech obszarach. Maksymalnie po 10 pkt można było otrzymać za finanse, jakość życia i otwartość na biznes.

Co mówią statystyki

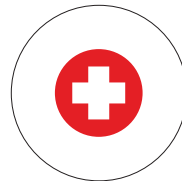

NAJBARDZIEJ ZADŁUŻONE MIASTA

POZ.	MIASTO	ZOBOWIĄZANIA/ DOCHODY 2015 W PROC.
1	WAŁBRZYCH	95,1
2	TORUŃ	77,3
3	ŁÓDŹ	74,4
4	LUBLIN	74,1
5	WROCŁAW	71,9

NAJMNIEJ ZADŁUŻONE MIASTA

1	RYBNIK	5,8
2	JASTRZĘBIE- ZDRÓJ	8,2
3	BIELSKO- BIAŁA	19,0
4	NOWY SĄCZ	20,1
5	GLIWICE	20,5

SŁUŻBA ZDROWIA

POZ.	MIASTO	PRZYCHODNIE NA 10 TYS. MIESZKAŃCÓW, ŚREDNIA Z 4 LAT
1	OSTROŁĘKA	10,64
2	SOPOT	10,36
3	BIAŁYSTOK	10,26
4	ZAMOŚĆ	9,99
5	BIELSKO- BIAŁA	9,88
6	RZESZÓW	9,78
7	KATOWICE	9,77
8	ŁÓDŹ	9,32
9	KONIN	9,28
10	OPOLE	8,95

NAJBEZPIECZNIEJSZE MIASTA

POZ.	MIASTO	PRZESTĘPSTWA NA 1000 MIESZKAŃCÓW, ŚREDNIA Z 3 LAT	WSKAŹNIK WYKRYWALNOŚCI SPRAWCÓW PRZESTĘPSTW, ŚREDNIA Z 3 LAT
1	ŁOMŻA	20,1	64,4
2	ZAMOŚĆ	20,7	76,8
3	SIEDLCE	21,2	65,5
4	BIAŁYSTOK	22,1	59,3
5	RZESZÓW	22,7	52,2

NAJNIEBEZPIECZNIEJSZE MIASTA

POZ.	MIASTO	PRZESTĘPSTWA NA 1000 MIESZKAŃCÓW, ŚREDNIA Z 3 LAT	WSKAŹNIK WYKRYWALNOŚCI SPRAWCÓW PRZESTĘPSTW, ŚREDNIA Z 3 LAT
1	CHORZÓW	69,8	71,6
2	SOPOT	64,4	51,9
3	KATOWICE	61,4	55,3
4	LEGNICA	61,3	70,8
5	WROCŁAW	54,6	50,3

Rankingi cząstkowe

MIASTO DLA BIZNESU

POZ.	MIASTO	LICZBA PUNKTÓW
1	KRAKÓW	8,20
2	GDAŃSK	7,94
3	WARSZAWA	7,53
4	GLIWICE	7,18
5	POZNAŃ	7,08
6	OLSZTYN	6,45
7	TYCHY	6,36
8	KATOWICE	6,19
9	RZESZÓW	6,00
10	DĄBROWA GÓRNICZA	5,40

JAKOŚĆ ŻYCIA

POZ.	MIASTO	LICZBA PUNKTÓW
1	BIAŁYSTOK	7,62
2	TARNÓW	7,07
3	RZESZÓW	6,78
4	ZAMOŚĆ	6,77
5	OLSZTYN	6,75
6	SIEDLCE	6,74
7	TYCHY	6,69
8	GDAŃSK	6,65
9	CZĘSTOCHOWA	6,63
10	WARSZAWA	6,49

KONDYCJA FINANSOWA

POZ.	MIASTO	LICZBA PUNKTÓW
1	SOPOT	8,87
2	GLIWICE	8,11
3	KATOWICE	7,62
4	DĄBROWA GÓRNICZA	7,60
5	SZCZECIN	7,45
6	OLSZTYN	7,35
7	WARSZAWA	7,31
8	GDAŃSK	7,23
9	GDYNIA	7,18
10	KRAKÓW	7,06

Gliwice.
Swoje
wysokie noty
zawdzięcza
m.in. trochę
o miejskie
finanse

POZWOLENIA NA BUDOWĘ NA 10 TYS. MIESZKAŃCÓW

MIASTO	POZWOLENIA NA BUDOWĘ NA 10 TYS. MIESZKAŃCÓW	WOJEWÓDZTWO
NAJWIĘCEJ		
1 ŻORY	36,00	śląskie
2 RZESZÓW	15,55	podkarpackie
3 MYSŁOWICE	15,50	śląskie
4 ZIELONA GÓRA	13,41	lubuskie
5 RYBNIK	13,40	śląskie
NAJMNIEJ		
1 ŚWIĘTOCHŁOWICE	1,77	śląskie
2 WAŁBRZYCH	1,82	dolnośląskie
3 SOPOT	2,69	pomorskie
4 ELBLĄG	2,96	warmińsko-mazurskie
5 BYTOM	3,05	śląskie

**Zobacz więcej zestawień
z rankingu miast tygodnika „Wprost”**

**Kraków.
Przyjazny
nie tylko dla
turystów,
ale też
biznesmenów**

Przyjazność dla mieszkańców, otwartość na biznes, ale i racjonalne gospodarowanie finansami – takie były główne kryteria pierwszego rankingu miast tygodnika „Wprost”. W badaniu uwzględniono 66 miast na prawach powiatu. Zostało ono opracowane na podstawie danych Ministerstwa Finansów, GUS oraz ankiet nadesłanych przez poszczególne miasta.

Czytaj więcej w portalu „Wprost”

